

UN ESPAI?

VISITA'L

Carles Toyas

LLIBRE DEL MESTRE

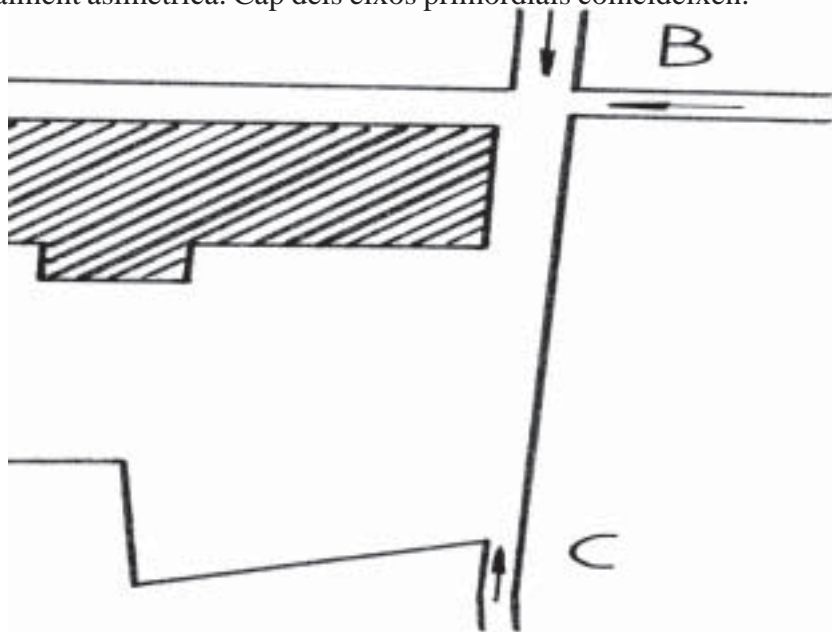
A) ANÀLISI DE LA PLAÇA EN EL SEU CONJUNT

1. Forma bàsica

La forma bàsica de la plaça és totalment asimètrica. Cap dels eixos primordials coincideixen.

Com es pot comprovar, les construccions que voregen la plaça influeixen sobre l'observador en el moment d'analitzar l'edifici protagonista que és l'Espai Guinovart.

Segons les regles que fan referència a l'escala i dimensió de les parts, l'observador difícilment pot percebre l'edifici com part integrant del conjunt.

2. Obertures, punts d'observació

Els punts d'observació pel que fa a la plaça es redueixen a tres. El principal és el que en el plànol anterior s'assenyala com a punt A (cantonada del carrer de Sant Joan).

És el punt d'observació de major afluència i que permet una anàlisi objectiva de tot el conjunt: plaça, elements i edifici.

3. Sensació espacial (carrer / plaça)

Es pot comprovar com la plaça en si mateixa adquireix un caràcter tancat. La influència dels carrers laterals és mínima; aquests són només elements de relativa afluència vers la plaça.

4. Espais (proporcions)

Analitzant-ho des de l'òptica Edifici (Espai Guinovart) - Plaça, aquest primer pren quasi tot el protagonisme. Això és en part a causa de la seva estructura simètrica, la qual implica una relació d'estabilitat i de pes respecte el seu entorn.

B) ANÀLISI ARTÍSTICA DE LA PLAÇA

Fent una anàlisi artística ens podem adonar que es parteix d'uns elements subjectius, de tal manera que la seva forma influeix en la funció.

Això ens porta a anar endarrere en el temps i contemplar la zona com una àrea de mercat on es combinava la venda ambulat setmanal sota coberts i tenderols, amb les parades estables que hi havia dins d'una construcció singular de la postguerra (Mercat Municipal).

Partint d'aquest aspecte i centrant-nos en els elements que apareixen a la plaça, n'endevinem bàsicament tres de distintius:

1. Una sèrie d'arcades metàl·liques amb les quals l'artista sembla voler mantenir una relació entre l'espai actual i l'espai original connectats per l'àmbit comercial del mercat.
2. Una gegantina i equilibrada balança. En un costat un sac de blat ben lligat i a l'altre tauletes de torrons d'Agramunt ampliades.
En aquest cas es posa de manifest la importància d'un producte primordial de l'agricultura de la zona (el blat) i un dels productes artesanals més característics de la vila (el torró). Un i altre eren bàsics per mantenir un nivell de vida estable.
3. Unes alzineres, arbres emblemàtics d'aquesta obra de Guinovart i de les «Terres de Sió».

Vists aquests elements i els seus possibles significats podem relacionar la seva ubicació dins la plaça. Com ja s'ha dit, des del punt d'observació A (cantonada carrer de Sant Joan) ens trobem en primer lloc i a la dreta de l'observador amb les alzineres; el món vegetal que dóna pas a la balança. Aquesta és el punt d'equilibri on es quantifica el producte que després es pot vendre i comprar sota les arcades d'un imaginari mercat.

C) ANÀLISI DEL COLOR A L'ESPAI

Pel que fa al color, en aquesta obra, Guinovart utilitza diferents tonalitats amb l'objectiu de relacionar la seva producció amb els elements de la terra i el món rural. Caldria destacar tota una gamma de colors grocs, taronges, ocres, negres...

Es pot comprovar la relació dels colors emprats per l'artista amb el seu significat:

Groc: utilitzat majoritàriament per pintar el blat (tiges, gra, palla, bolló, segó,...). Amb això manifesta la seva doble funció com a nexa d'unió entre dos fenòmens primordials en la història de la humanitat: el Sol com a font de vida (gra de blat) i l'or com a patró de la riquesa terrestre, glòria tangible (aliment i element comercial).

Taronja: és un dels colors bàsics de la terra. És el color del fang cuit i, per tant, de l'escalfor de la llar. Aplicat bàsicament a la realització dels maons situats tant a sota del mural de *Les quatre estacions*, com al voltant de *La cabana*. Amb ells vol simbolitzar certes accions i situacions. Un fet semblant també es dóna quan s'aplica aquest color al terra de *La Cabana* i a la superfície de *L'era*.

Terròs: és un dels colors més importants que trobem a la natura, ja que agafa gairebé totes les tonalitats de la terra i de la fusta. Psicològicament està relacionat amb el confort i la seguretat. És el color apropiat en la construcció de *La cabana* ja que aquesta és realitzada amb una barreja de fang i palla, que quan s'asseca deixa una superfície asclada.

Negre: és la negació del color, el dol i la tristesa elevats a la seva màxima expressió. És sinistre i representa allò desconegut i la mort. Amb aquest color ens introduïm en l'època trista de l'artista, quan en la seva infantesa experimenta la influència destructiva de la guerra. Relaciona el color amb els rostolls cremats, amb la destrucció, etc..

Blanc: és la llum total, símbol de la innocència, de la pau, de la tranquil·litat absoluta. Aquí no és solament utilitzat com a simple color, sinó que per mitjà del tramet metàl·lic que cobreix *La cabana* és

emprat per a representar els estels, símbol de la tranquil·litat i la serenitat nocturna. A la part exterior de *La cabana*, al centre del pòrtic cremat de l'església, la cera (el color blanc) simbolitza la innocència, la puresa.

Roig i diverses tonalitats: aquests colors s'associen sempre amb la sang. Estan relacionats amb el cor, la carn i les emocions que desperten la sang: l'amor, el coratge, la luxúria, el crim, la ràbia, l'alegria,... Aquest color també és utilitzat a l'Espai per representar l'esforç i el coratge que s'han d'emprar a l'hora de realitzar treballs durs en condicions extremes.

En conjunt l'artista utilitza infinitat de colors tot i que els que aquí hem comentat creiem que són els més significatius.

D) ANÀLISI ESTRUCTURAL DE L'INTERIOR

1. El mural *Les quatre estacions*

Aquest mural representa el cicle de les quatre estacions dins el paisatge de pagès.

A la part superior, una estructura sobresortint del pla del mural pretén representar l'esclat de la primavera (A).

Aquesta estació apareix a les terres de l'Urgell impetuosament després del dur hivern, esclatant obertament per tot arreu. Guinovart identifica el fet mitjançant una mena de simbòlica flor blanca, pura, neta, que més enllà i per damunt de tot s'obre a la vida dins del propi cicle de la vida.

Aquest esclat s'estén amb una gamma de verds, que aniran evolucionant cap a matisos més càlids que ens indicaran la propera arribada de l'estiu (B). Els colors groguencs són l'oratge d'un camp de blat maquillat aleatòriament per vius punts vermells: les roselles.

La calor de l'estiu, insistent i seca, anirà transformant el paisatge. La terra, abandonant els contrastos més o menys equilibrats de la primavera, esdevindrà un element àrid, sec. L'aigua, símbol d'on es concentra la vida, començarà a escassejar i deixarà les basses gairebé seques, a l'interior de les quals hi romandrà enmig de fangs i aigües tèrboles un únic supervivent, la granota (C).

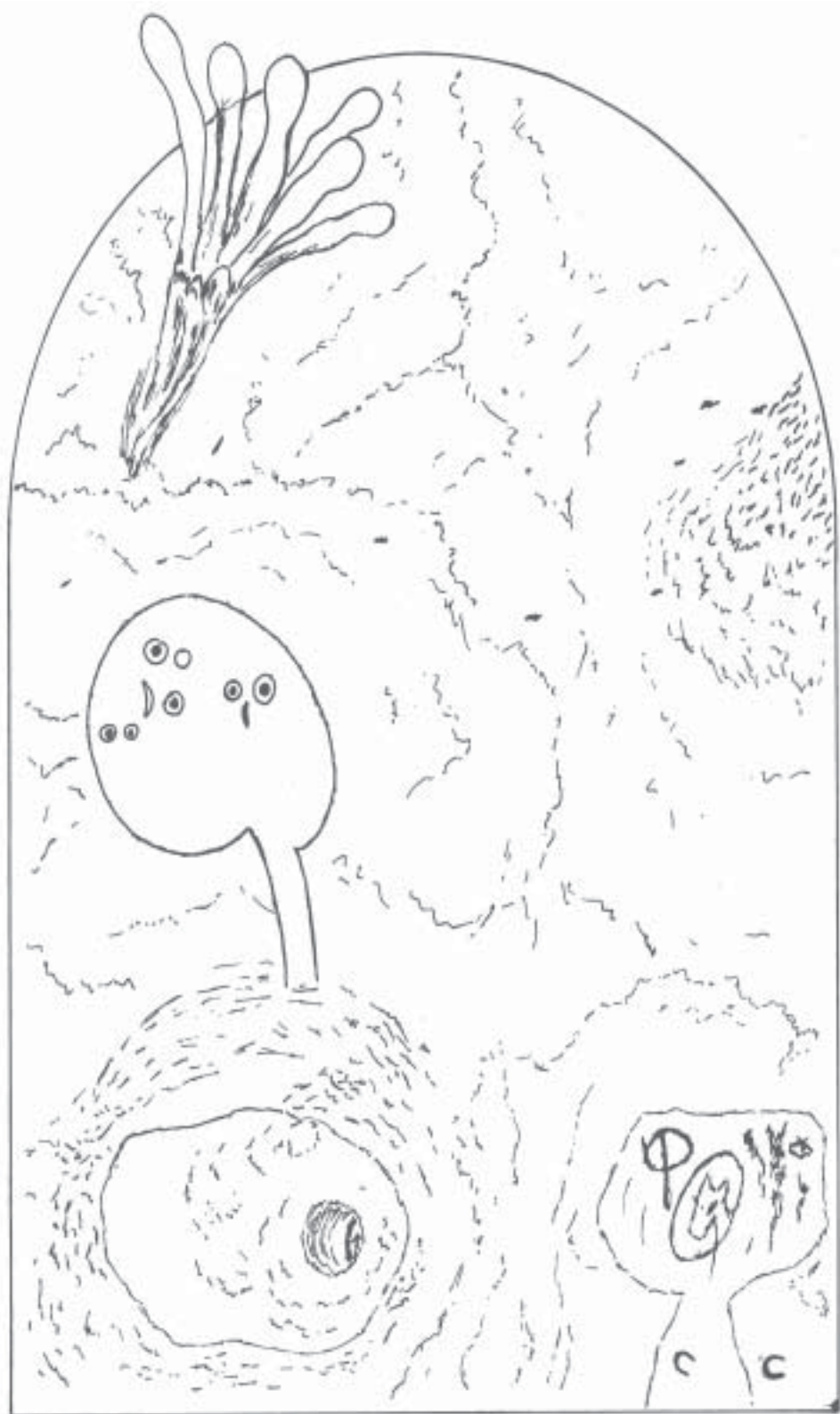
Damunt d'aquesta tolla hi trobem una alzinera. És com un element «totèmic»; un símbol mític al peu, al voltant i a l'interior del qual s'establia, girava i s'amagava la vida de pagès a l'estiu.

L'alzinera és un arbre valent i resistent que suporta els durs contrastos del clima de l'Urgell. De dia dona l'ombra necessària per fugir del sol aclaparador, de nit acull en la foscor els mussols que es mantenen desperts cercant fixament amb els seus ulls, i malgrat el soroll dels seus cants, alguna presa sota la claror de la lluna (D).

Amb l'escurçament del dia, l'activitat i la vida de pagès decauen, s'arraconen paulatinament; s'atansa el fred, l'altre vessant d'aquestes terres. La boira ens anuncia amb la seva gamma de colors freds l'inici de l'hivern (E).

La tardor sovint se'ns escapa i tot s'alenteix manifestant-se amb tota una sèrie de símbols representatius: la bassa, plena d'aigua dels ruixats del setembre i octubre, però gelada i reflectits en el seu glaç o tancats per aquesta paret freda, les bèsties de treball i els ocells. Aquests darrers, capgirats i immòbils, mantenint l'energia enmig del fred hivern i esperant que, novament, comenci el cicle amb l'esclat de la primavera.

Tot aquest conjunt s'integra dins la «Terra de Sió», representada per una estructura simbòlica tridimensional que, als peus del mural i d'altres elements de l'espai ofereix un contacte més material, encara, amb la realitat física d'aquesta terra.

Carls Toyas

Mural de *Les quatre estacions* 1993-94. 7,5x5,5 m

2. L'era

El segon gran element permanent de l'Espai és *L'era*.
L'era es pot estructurar en diversos àmbits:

- 1) Aeri (instal·lació).
- 2) El terra (gruix de paviment circular).
- 3) D'observació activa (els miralls).
- 4) D'observació passiva (els bancs).

2.1 Àmbit aeri

És una instal·lació que parteix d'un eix definit per una forca pallera segmentada en dotze parts desiguals de major a menor. Aquest eix s'estableix com una mena de pèndol al voltant del qual giren una gran part dels records i de les vivències de l'artista a l'entorn de la vida i la feina en l'espai social de l'era. Vivències i records encara avui presents en la memòria que, dipositats o col·locats arbitràriament en diferents nivells podríem classificar en:

- A) Elements de la memòria profunda, no definits i representats en les visions nocturnes de l'era.
- B) Elements de la memòria propera, definits i representats en objectes concrets de presència quotidiana i de treball.

2.1.1. Elements de la memòria profunda

Són elements disposats en la part més elevada de la instal·lació i, per tant, més allunyats del terra, on es mantenen vives les petjades del passat. Són elements, doncs, gairebé fugitius, ubicats aleatòriament de forma estètica, tot dibuixant un moviment imaginari lligat al pas esborrador del temps i a la memòria que es resisteix a perdre'ls.

En concret s'endevinen tres tipus d'elements:

- a) La nit. Fosca, il·luminada mínimament pel quart creixent de la lluna.
(Element numerat amb el núm. 1)
- b) El xut. En la branca d'alziner, definit pels grans ulls que vigilen durant la nit.
(Element numerat amb el núm. 2)
- c) Dotze draps. Amagant, a mena de mantell, el record que amb un nus es pretén mantenir.
(Elements numerats amb els núms. 3a, 3b, ... 3l)

2.1.2. Elements de la memòria propera

Són elements situats en les parts més pròximes al terra de l'era; òbviament més en contacte amb les realitats properes, ben definides en el record de l'artista per la mecànica repetitiva que comportaven en la monotonia de la vida quotidiana i en el treball rutinari.

En base a aquesta darrera valoració, podríem agrupar aquests elements en:

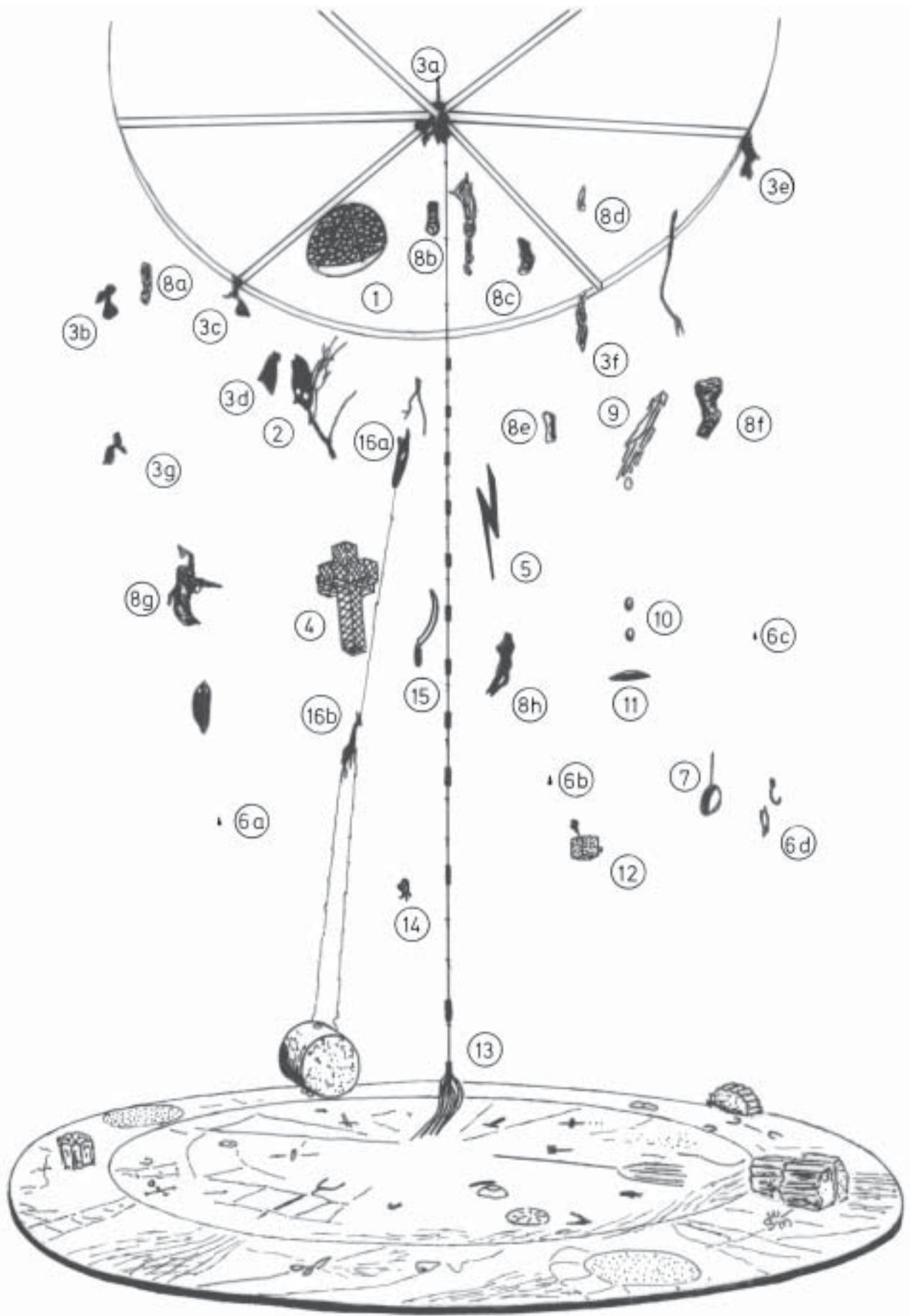
Elements de la vida quotidiana:

- 1) La creu. Valor transcendent de la vida de pagès d'aquell temps.
(Element numerat amb el núm. 4)
- 2) El llamp i les quatre gotes. Fenòmens meteorològics limitadors de l'activitat a l'era.
(Elements numerats amb els núm. 5 i 6a, 6b, ...)
- 3) La lluna plena que s'observa al cul d'una paella. És la contraposició al mal temps.
Presidint la matinada serena, és senyal de represa de la feina a l'era.
(Element numerat amb el núm. 7)
- 4) La llenya, les soques i els troncs. Combustible bàsic del qual s'havia de disposar ineludiblement.
(Elements numerats amb els núm. 8a, 8b, ...)
- 5) La gallina, els ous, el plat i ... la paella. Símbols de la necessitat bàsica de sustent i de la varietat alimentícia.
(Elements numerats amb els núm. 9, 10, 11 i 7 respectivament)
- 6) La gàbia. Quantes coses s'hi podien guardar? Què s'escapa pels seus forats?
(Element numerat amb el núm. 12)

Elements del treball rutinari:

- 1) La forca pallera. (Element numerat amb el núm. 13)
- 2) La dona segant. (Element numerat amb el núm. 14)
- 3) La falç. (Element numerat amb el núm. 15)
- 4) La mula. (Element numerat amb els nùms. 16a i 16b)

Aquest darrer element esdevé el nexa d'unió entre els diversos nivells aeris i el segon àmbit estructural, el terra de l'era.

L'àmbit aeri. H= 9 m

2.2 El terra

És un gruix de paviment circular estructurat en dues parts:

- A) Part interior, cercle dividit en setze sectors.
- B) Part exterior, corona circular que emmarca el cercle interior.

2.2.1. Cercle

S'hi pot observar, incrustat i també al damunt del paviment, senyals i elements que, a l'igual que en l'àmbit aeri, reflecteixen des de fora cap endins el procés degeneratiu de la memòria.

A l'interior, perpendicular a la forca pallera, s'obre un espai verge, sense un contingut definit, el qual a mesura que s'avança cap a l'exterior ens va aportant records concretats en objectes incrustats, empremtes i incisions simbòliques. Aquest contingut es manifesta passiu, estàtic, inert. La seva ubicació intermèdia dins del cercle ens apropa a la idea del repòs, descans, inactivitat i tranquil·litat que es respirava en les nits a l'era.

En general, els continguts es podrien concretar en:

- a) Objectes incrustats.
- b) Empremses.
- c) Incisions.

2.2.1.1. Objectes incrustats

1. Plat.(Numerat amb el núm. 1).
2. Ou.(Numerat amb el núm. 2).
3. Ganivet.(Numerat amb el núm. 3).
4. Creu.(Numerat amb el núm. 4).
5. Dona segant.(Numerat amb el núm. 5).
6. Signe fàl·lic.(Numerat amb el núm. 6).
7. Ferradura.(Numerat amb el núm. 7).
8. Llum d'oli.(Numerat amb el núm. 8).
9. Avió.(Numerat amb el núm. 9).
10. Curra.(Numerat amb el núm. 10).
11. La lluna.(Numerat amb el núm. 11).

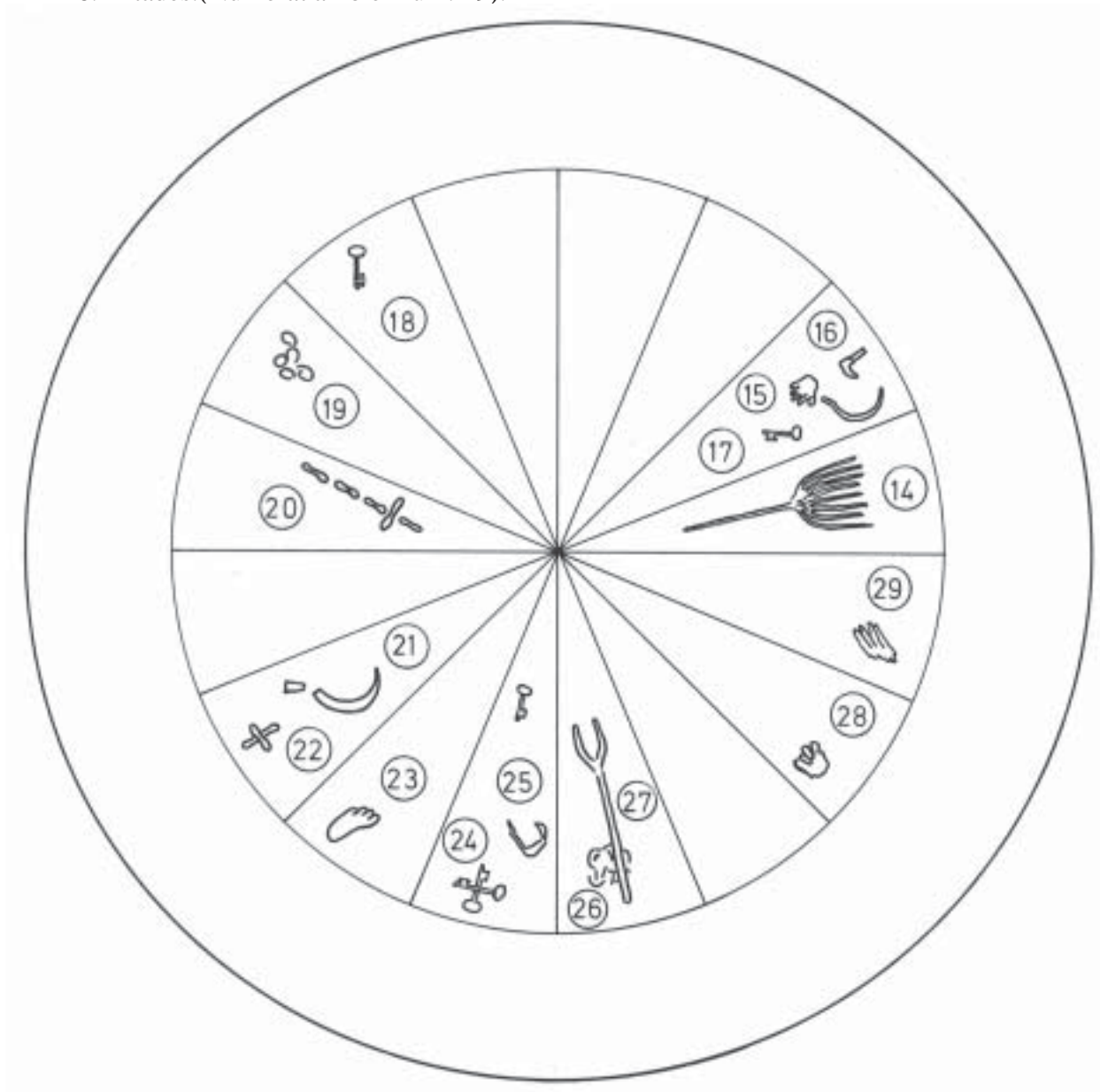

L'era. El terra. Objectes incrustats. d= 6,5 m

2.2.1.2. Empremtes

1. La forca pallera.(Numerat amb el núm. 14).
2. Falç al puny.(Numerat amb el núm. 15).
3. Falç.(Numerat amb el núm. 16).
4. Clau.(Numerat amb el núm. 17).
5. Clau.(Numerat amb el núm. 18).
6. Ous.(Numerat amb el núm. 19).
7. Creu.(Numerat amb el núm. 20).

8. Falç.(Numerat amb el núm. 21).
9. Creu.(Numerat amb el núm. 22).
10. Peu.(Numerat amb el núm. 23).
11. Claus.(Numerat amb el núm. 24).
12. Llum d'oli.(Numerat amb el núm. 25).
13. Segadora.(Numerat amb el núm. 26).
14. Forca de dos pollegons.(Numerat amb el núm. 27).
15. Puny de la mà dreta.(Numerat amb el núm. 28).
16. Ditades.(Numerat amb el núm. 29).

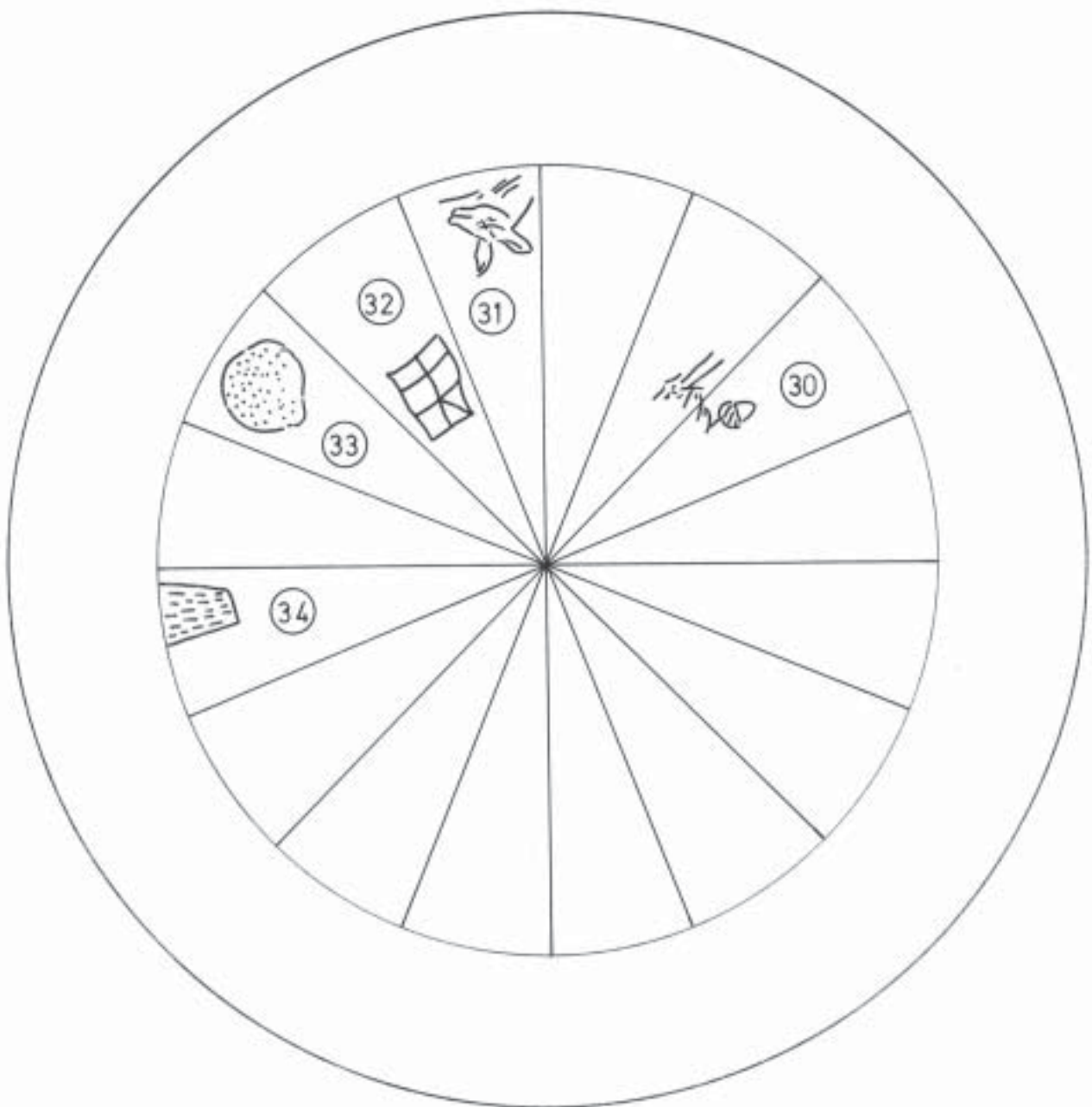

L'era. El terra. Empremses. d= 6,5 m

2.2.1.3. Incisions

1. Alzinera i alzina.(Numerat amb el núm. 30).
2. La mula.(Numerat amb el núm. 31).
3. El jaç.(Numerat amb el núm. 32).
4. El niu.(Numerat amb el núm. 33).
5. La roda.(Numerat amb el núm. 34).

Entre el cercle i la corona circular, lligant ambdues estructures, es dibuixen uns bancals, rostolls, etc. simbolitzant el paisatge agrari i unes incisions ondulades com si es tractés de palla ajaguda, després d'haver estat tallada.

L'Era. El terra. Incisions. d= 6,5 m

2.2.2. La corona circular

És una zona, el contingut de la qual és ple d'activitat, de moviment i de vida. A diferència del cercle interior, la zona de la memòria es manifesta com una zona de treball on es destaquen objectes presents disposats en dos eixos simètrics entre els quals s'estableixen quatre nivells.

2.2.2.1. 1r. nivell: objectes exempts

1. La curra. Trencada i ubicada en diferents parts.
2. El rodet. Sencer, element de connexió entre l'espai aeri i, alhora, símbol de duresa i de resistència.
3. Ous. Delimitant, travant i inserint-se en el rodet com a contraposició de fragilitat. En el fons, són l'essència de la vida.

2.2.2.2. 2n. nivell: objectes incrustats

1. Vidre glaçat.
 2. Ferradures diverses.
 3. Trossos de terrissa.
 4. Criba. En forma de suggerent paella que pot fer de lluna i fins i tot de nit estelada.

2.2.2.3. 3r. nivell: empremtes

1. Rastres diversos.
 2. Culleres.
 3. Forca de dos pollegons.
 4. Tiges.
 5. Tisores.
 6. Ditades.
 7. Gotes.

2.2.2.4. 4t. nivell: incisions

1. Tiges.
2. Ocell.
3. Ferradura.
4. Creu.
5. Jaç.
6. Mula treballant amb el rodet.
7. Calaveres.
8. La criba.

L'era (1993-94)

L'era (1993-94). d= 6,5 m / h= 9 m

2.3 Els miralls

Els miralls, paral·lels entre si i disposats tangencialment respecte de l'era, els podem definir en funció de la seva ubicació dins de l'Espai.

Hi ha **els miralls de la cabana**, incrustats en la mateixa paret de la cabana, i **els miralls de l'era**, situats a l'altre costat de l'era, davant de la cara oest de l'edifici.

Ambdós grups de miralls són elements de projecció de l'era i de la cabana cap a espais interiors i exteriors. Així, els miralls de la cabana ens projecten cap a una relació dins-fora entre la pròpia cabana i l'era, mentre que els miralls de l'era projecten una relació dins-fora entre aquesta i l'espai o camp obert.

Els marcs que delimiten aquests grups de miralls ens donen pistes d'aquestes relacions dins-fora; per tant, la seva descripció ens ajudarà a entendre la funció dels miralls.

2.3.1. El marc dels miralls de la cabana

El marc que envolta aquests miralls ens duu a l'exterior d'una cabana. La paret ens apareix plena d'elements o eines pròpies del treball, les quals, després d'haver fet la seva feina, es transformen en peces decoratives i imatges plàstiques de la fesonomia externa de la cabana i de la vida de pagès. Aquestes peces estan col·locades dins d'encaixos geomètrics que responen a fornícules a la paret. En concret i distribuïts en una relativa asimetria hi ha:

- * 2 quadrats.
- * 2 circumferències.
- * 2 rectangles.
- * 2 obertures d'arc de mig punt.
- * 1 triangle.

La major part dels encaixos presenten unes separacions interiors en base a unes línies mestres representades pel creuament de llistons de fusta entrelaçats que dibuixen rombes a la paret.

En els encaixos de forma quadrada s'hi presenten dues eines seccionades, mortes, no aptes per al treball. En el de l'esquerra hi ha una dalla i en el de la dreta una forca pallera escapçada.

En els encaixos de forma circular hi ha diversos mànecs d'eines disposats radialment, endivinant-se unes rodes de carro. Una més desgastada que l'altra, ens deixa veure, amb imaginació, una mena de creu que podria presidir un cementiri on reposarien les eines en desús.

Els altres encaixos rectangulars i, fins i tot, el triangular actuarien com a nínxols on s'hi guarden eines i peces trencades que perviuen honoríficament en el record damunt de la paret.

Les obertures d'arc de mig punt intenten equilibrar la composició i donar un contrast de simetria interna, al mateix temps que ens ajuden a imaginar-nos la paret de la cabana com a façana.

Al peu d'aquesta façana hi trobem unes rajoles, que ja hem descobert en l'anàlisi del mural de *Les quatre estacions*, que integren el conjunt *Terres de Sió* i que esdevenen incisions repetitives dels elements típics que conformen i representen a l'Espai.

Tot aquest marc, doncs, transforma els tres miralls de la cabana en una porta d'entrada i de sortida entre aquella i l'era.

2.3.2. El marc dels miralls de l'era

Aquest marc delimita un grup de cinc miralls que són porta d'entrada i de sortida entre l'era i els trossos o camp obert.

L'observació del marc ens transporta a aquest camp on podem veure ratlles que solquen les terres, incisions que penetren les llavors dins de la terra mare; protuberàncies, gairebé insignificants, referents a aquest relleu tan modelat en favor dels espais de conreu; espais delimitats per línies que passarien per basses i camins; fins i tot, el dibuix d'una alzina, fruit privilegiat en una terra esquerra.

El fet que hi hagi cinc miralls dóna molta amplitud de visió i s'aconsegueix que el paisatge s'eixampli agafant profunditat. La mateixa cabana es transforma en un suau turó amb el sol ponent darrere.

És l'hora de tornar del treball i l'espectador, situat damunt de l'era, s'identifica amb el pagès que ha acabat una jornada que es reproduïx successivament després de cada mirall reflectit.

Hi ha, però, una revitalització del temps; un joc per a l'espectador actiu que pot veure en el mateix instant allò que té darrere i que no és res més que una sortida de sol a l'inici de la jornada de treball.

Els miralls acaben implicant l'espectador en el moment en què aquest, circulant al voltant de l'era, es transforma en un element integrant d'aquesta.

2.4. Els bancs

Situats a banda i banda de l'era, sota els porxos laterals de les cares nord i sud de l'edifici, l'espectador allí assegut abandona el protagonisme en què es veu implicat amb el joc dels miralls i esdevé un simple observador de la instal·lació.

3. La cabana

La ruta per l'Espai ha passat per dos entorns:

A) el físic (l'obra pictòrica).

B) l'antropològic (*L'era*).

Ara tot es culmina en una altra dimensió: el món intimista de l'artista. És a dir, els records que van impactar en un infant en un moment clau de la seva vida. Aquells moments en els quals s'impregnà de les primeres sensacions. El contacte amb els animals i la terra xafada, els somnis d'estiu sota d'una alzinera, el cant del mussol durant la nit, En definitiva, el contacte amb el seu petit món: els elements de la natura i els elements atmosfèrics.

La cabana (1993-94)

3.1. L'entrada

La reproducció de la portalada romànica de l'església amb les seves arquivoltes de mig punt és l'entrada simbòlica al món interior de l'artista i, alhora, és un dels elements que més contextualitza l'obra *Terres de Sió* a la vila d'Agramunt.

En ella hi esbossa les arquivoltes; hi destaquen els elements escultòrics geomètrics, el pantocràtor de la darrera arquivolta i el grup escultòric de l'arc d'ingrés. El conjunt dóna entrada a un lloc contrastant, de fosc i de ritual. El brancal esquerre es concreta amb un teginat de polígons estrellats i hexagonals, decoració real de la porta de l'església.

Aquest teginat, d'origen àrab, ens duu a relacionar tota l'edificació i el color amb les construccions populars del nord d'Àfrica presaharià.

Són parets de fang, plenes d'incisions i empremtes que reproduïxen molts elements comuns d'altres indrets de l'Espai.

Al costat esquerre de la paret, s'obre una fornícula en forma de ferradura, de clara reminiscència àrab, reforçada pel tramat de fusta i el canti trencat.

Continua la paret amb fornícules circulars i rectangulars en una línia decorativa de contrastos simètrics i contraposicions de materials i textures (palla i fang).

La cabana, a diferència de l'era que comporta angles de visió obliqua, obliga a l'espectador a una visió frontal que reforça la contemplació dels elements observats a l'era.

Al costat dret, la paret presenta les mateixes característiques, símbols, textures i fornícules que a l'esquerre. Caldria ressaltar, però, les inscripcions de xifres àrabs en diferents nivells.

De totes les xifres destaca la de 1994 que fa concreta referència a l'any d'obertura de l'Espai.

També s'hi pot descobrir objectes particulars, atès que no apareixen en cap altre indret. Així és el cas de l'olla, el cistell, etc.

Situant-nos altre cop davant de l'entrada que simbolitza la porta de l'església, l'espectador s'adona que no pot travessar-la directament, sinó que ha de cercar unes vies laterals.

La de la dreta, acolorida i amenitzada amb el cant d'ocells estilitzats en un cel ocre i groc, ens invita a entrar-hi.

La de l'esquerra, fosca, negra, presidida per un avió bombardejant i una calavera que simbolitza la mort.

De fet, es pot entrar a la cabana per les dues vies, com en el pas de la vida a la mort i de la mort a la vida. Joc de contrastos i contraposicions permanent en tot l'Espai.

3.2 L'interior

Entrant a la cabana i prenent com a referència l'alzinera, ens adonaríem, tot envoltant-la, d'alguns elements particulars lligats a la vida del propi arbre i de la gent que aixoplugava.

Trencant la paret interior i endinsant-se en el terra, el llamp de la tempesta que de vegades anunciava la pluja benefactora, l'arribada de l'aigua que omplia les cisternes i satisfieia un món assedegat; però que també podia presidir una pluja inoportuna que esgarrava collites o aturava tasques importants.

El llamp, geomètric, potent, connector entre dos móns: el cel i la terra.

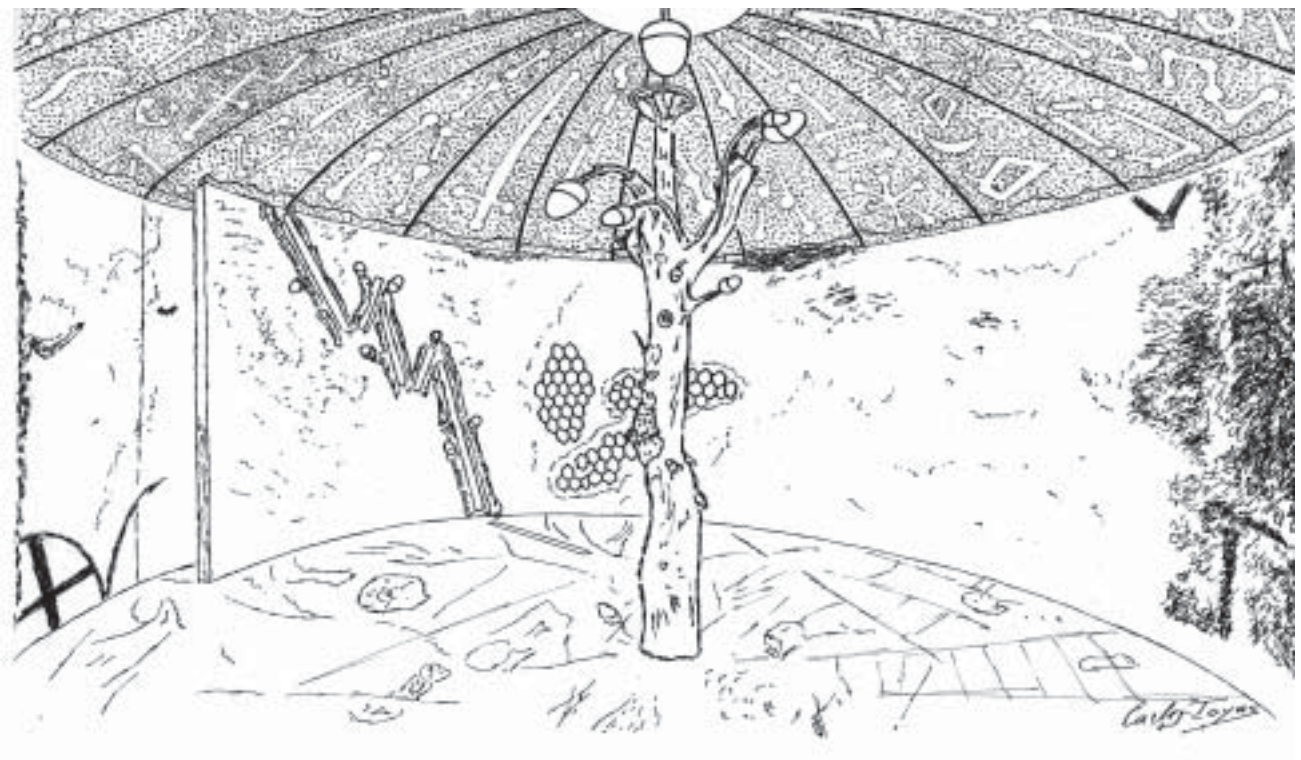
Més endavant, seguint la paret, trobem el rusc de l'eixam d'abelles. Símbol del treball i la riquesa de la terra. Record d'una dolçor contrastant enmig d'un medi difícil, dur i d'una societat trencada, embolicada en una guerra destructora.

Aquella guerra s'endugué una visió pura i natural de la realitat i n'aportà una de nova, bruta, cremada com els rastolls, on el color negre esdevé sinistrament emperador de la por i de la mort. És una font de força, on es combina el misteri amb el poder. Apareixen els símbols bèl·lics (avions, bombes, etc.). L'acabament d'un temps d'harmonia bruscament tallat que només el propi temps amb el seu decurs ha tornat al seu lloc.

Culminant tot l'interior de la cabana i al capdamunt de l'alzinera, el seu fruit. Un símbol definitori de la realitat típica d'un paisatge vegetal lligat a un medi geogràfic, però també l'element clau de l'alimentació del bestiar i, quan calia de persones i vailets. Fruit, llavor, vida.

Tot resta cobert per un sostre obert. Un sostre fosc que ens porta a les nits sota l'alzinera dormint al ras, contemplant els estels, les constel·lacions,... Imaginant formes, figures, ...somiant amb la natura, deixant córrer la imaginació amb la puresa dels infants que transcriuen traços sincers en les seves creacions.

A baix, el terra. Un terra ple d'incisions, rugositats, empremtes, etc. per recordar les sensacions d'un món que es vivia descalç.

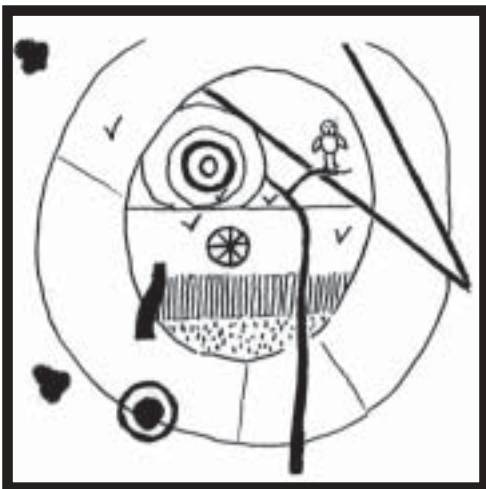
Interior de *La abana*. (1993-94)

E) COMENTARI D'ALGUNES OBRES SIGNIFICATIVES

1. *La roda.* (1948).

Oli i collage sobre paper.

33 x 39 cm

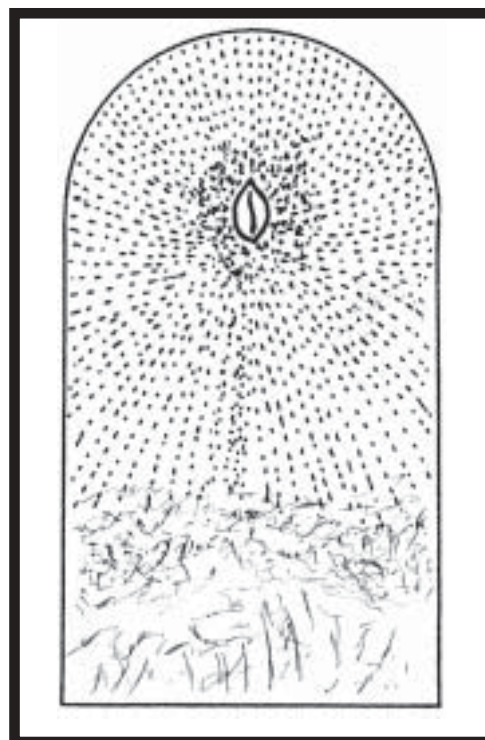

A partir d'aquesta obra, Guinovart anticipa elements que apareixeran en tota la resta de la seva obra pictòrica relacionada amb Agramunt. És una composició d'oli i collage, que fa servir cercles concèntrics on apareixen molts dels símbols de la naturalesa (el blat, l'alzinera, el mussol, etc.) i de la vida de pagès simbolitzada en una roda que, a més, esdevé reminiscència de la insinuació del moviment del decurs del temps.

2. *Sense títol.* (1993).

Tècnica mixta sobre fusta.

200 x 92 x 32 cm

Aquesta obra pretén sacralitzar el gra de blat com un símbol necessari. El gra com a fruit de la terra és situat dins d'una capella com si d'una figura mística es tractés. Partint de la terra àrida a la part baixa de l'obra i mitjançant un procés ascensional, el fruit de la terra esclata com a símbol de vida, de treball i centre de l'univers rural.

3. *Titas Titas*. (1992).
Tècnica mixta sobre fusta.
66 x 128 cm

Original composició amb materials reals (blat de moro, ous, ...). A partir d'un missatge concret realitza un divertiment, un joc, un exercici mecànic, mitjançant una successió aleatòria que busca el contrast dins-fora, de manera ininterrompuda.

Les lletres aporten una distribució de l'espai i de l'ordre del conjunt. Són els límits de l'obra i sense elles la composició resulta inharmònica. En el fons és el record de l'era on campaven les gallines.

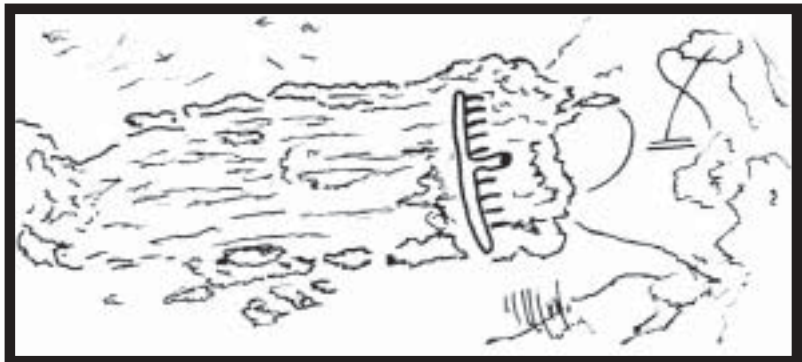

4. *L'alzina* (1982-1991).
Tècnica mixta i collage sobre fusta.
75 x 60 cm.

Un altre element de la vida al camp és la natura que envolta aquest món, simbolitzat en un arbre molt característic d'aquesta terra: l'alzina; el mussol que hi cohabita ho observa tot amb una gran quietud.

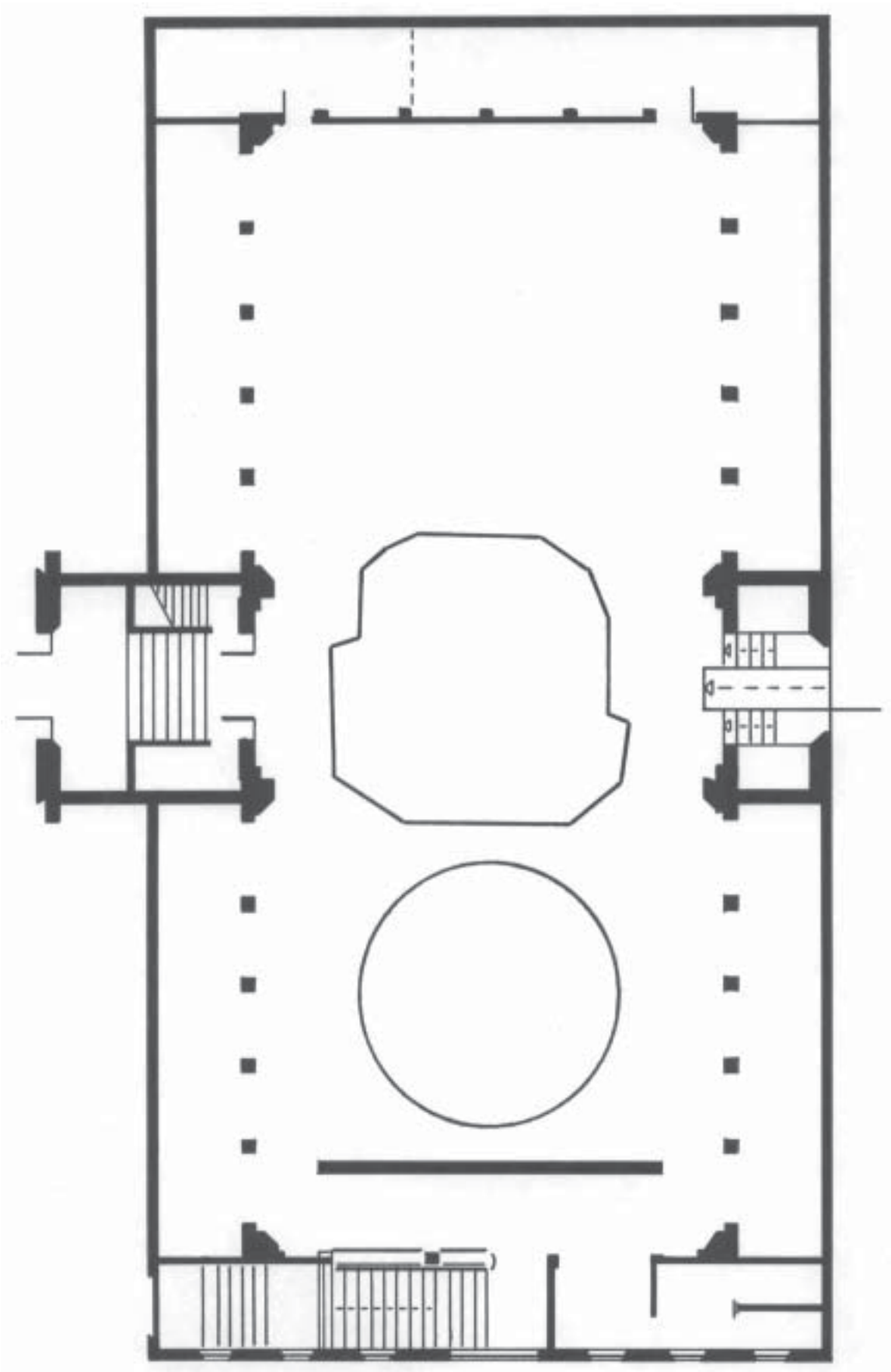
5. *El rasplet* (1975).
Tècnica mixta sobre fusta.
90 x 247

Gran composició que representa un rasplet en moviment esgarrapant la terra enfangada; contrasta la tensió de la terra esgarrapada amb la massa amorfa del fang que cobreix la lluna, signe indicatiu de la duresa del treball fins ben entrada la nit.

La tècnica combina marrons i ocres que contrasten amb la figura del rasplet. Pintura matèria de gran realisme amb la presència del fang combinat amb el rostoll...

F) PLÀNOL DE L'ESPAI

COMENTARI DEL RECULL DE DIAPOSITIVES

Nota: les diapositives marcades amb un asterisc () les podeu trobar al fons documental del Centre de Recursos de l'Urgell en condicions de consulta i préstec.*

Diapositives núm. 1, 2*, 3 i 4. (Façana principal, diferents angles)

Analitzant l'estructura general de l'edifici, en adonem del seu protagonisme respecte de la plaça del Mercat i del seu entorn. Això és a causa de la seva estructura simètrica i de la seva posició.

Podem observar que predomina la línia horitzontal per damunt de la vertical, la qual cosa implica una relació d'estabilitat i de pes respecte el seu entorn. L'únic element que trenca aquesta estabilitat és la torre central on es troba la porta d'accés. Porta, a banda i banda de la qual es disposen en una relació gairebé obliqua unes arcades metàl·liques amb clara reminiscència de les antigues porxades del mercat. Si analitzem l'edifici a partir del significat de la línia, podem comprovar com les diverses posicions d'aquesta ens causen diferents efectes:

- El valor expressiu de la línia horitzontal es transforma en quietud, calma, donant lloc a una sensació de tranquil·litat i d'absència de moviment.

- El valor expressiu de la línia vertical, analitzant en aquest cas la torre, es transforma en una sensació de força, robustesa i equilibri. Aquesta sensació augmenta si l'observem de més a prop.

Diapositiva núm. 4. (Les balances)

La visió que té l'observador del carrer de Sant Joan és la de la simetria de l'edifici, la qual es veu reforçada per la presència d'unes enormes balances. El suport central de les quals encaixa amb la perpendicular de la torre de l'edifici.

Diapositives núm. 5 i 15. (Alzineres exteriors i interior)

Es posa de manifest la importància de l'alzineres com a arbre vital en l'obra de Guinovart. Analitzant la seva ubicació podem treure'n les següents conclusions:

-Alzineres de la plaça (núm. 5). Matèria viva.

- Alzineres de l'interior de la cabana (núm. 15). Matèria morta.

Diapositiva núm. 6. (Mural de *Les quatre estacions*)

El mural de *Les quatre estacions* és una síntesi de la realitat mediambiental de les terres del Sió. En ell es representen de forma destacada la primavera esclatant mitjançant el color blanc i una gamma de verds.

L'estiu apareix amb colors groguencs matisats de taques vermelles que simbolitzen les roselles d'un camp de blat que ens duu cap a l'aridesa d'una bassa seca, a sobre de la qual s'aixeca una alzineres plena de xuts.

La tardor, fugissera en aquestes contrades, ens atansa a la bassa gelada i boirosa de l'hivern on la vida s'alenteix esperant que novament comenci el cicle amb l'esclat primaveral.

Diapositives núm. 7, 8* i 9. (*L'era*. Diversos angles)

L'observador es troba davant de l'era, la qual pot ser analitzada des de diversos punts de vista. En ella s'hi troben una colla d'elements i símbols representatius del treball de la pagesia tradicional:

- Representació del terra de l'era amb molts objectes i símbols de l'activitat rural (núm. 7).
- Visió conjunta del terra i dels elements aeris (núm. 8)
- Representació aèria amb gran quantitat d'eines i símbols (núm. 9).

Diapositives núm. 10*, 11*, 12*, 13, 14*, 15, 16*, 17 i 18*. (*La cabana*. Exterior i interior).

Dins l'Espai Guinovart ens adonem de l'existència d'un altre espai amb caràcter propi: *La cabana*. La seva estructura poligonal ens permet descobrir en les seves cares exteriors aspectes puntuals d'Agramunt i el seu entorn:

- La portalada de l'església (núm. 12, 13 i 14).
- Les eines de treball encastades dins de fornícules (núm. 10 i 11)

Quan l'observador es troba immers dins de l'espai interior de la cabana es té una sensació paradoxal de ser transportat novament cap a l'exterior. Això és així, atès que els elements més destacats que hi podem trobar pertanyen a espais oberts i a fenòmens metereològics.

Els blats daurats de l'estiu es barregen amb les bresques de mel fruit del laboriós treball de les abelles (núm. 17); el llamp tempestuós que trenca l'alzinera i s'endinsa en el terra (núm. 15 i 16); al costat, fugint de la destrucció que representa el llamp, l'alzinera s'aixeca com a símbol de la vida que lluita per donar fruit i romandre; mentrestant, el sostre de la cabana al capdamunt esdevé nit estelada (núm. 15).

A baix, el terra, ple d'incisions, rugositats, empremtes, ... ens recorda un món que es vivia descalç (núm. 18).

Diapositiva núm. 19. (*El rasclat*).

Diapositiva núm. 20. (*Camps de roselles*).